

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1722

Vragen van het lid **Boswijk** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de noodzaak voor het opstellen van een Amerikastrategie (ingezonden 21 februari 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 24 maart 2025).

Vraag 1

Herinnert u zich dat destijds (2018) enkele van de redenen voor het opstellen van zowel een specifieke strategie tegenover China als een specifieke strategie tegenover Rusland waren: dat dit beide landen zijn die een grote rol spelen op het wereldtoneel op militair, economisch en politiek terrein, dat de invloed van beide landen op deze terreinen grote gevolgen heeft voor de positie van Nederland en de EU, dat men gebaat is bij goede economische en politieke betrekkingen met deze landen maar dat deze betrekkingen in toenemende mate onder druk staan, dat helderheid over de wijze waarop Nederland en de EU inspelen op de veranderende betrekkingen met deze landen van groot belang is en dat daarom een actuele, geïntegreerde, heldere en toekomstbestendige strategie tegenover beide landen niet kan ontbreken?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat ondanks het feit dat afgelopen weken de verhoudingen tussen Nederland en de Europese Unie (EU) enerzijds en de Verenigde Staten anderzijds onder druk zijn komen te staan, de inzet moet zijn de goede onderlinge economische, politieke en militaire betrekkingen te behouden?

Antwoord 2

Het kabinet deelt de opvatting dat goede betrekkingen met de Verenigde Staten (VS) voor Nederland en voor de EU van cruciaal belang zijn. Zonder de militaire bijdrage van de VS kan op dit moment geen invulling worden gegeven aan onze collectieve veiligheid zoals die vorm krijgt in de NAVO.

¹ Kamerstuk 33 694, nr. 16

² Kamerstuk 33 694, nr. 37

Politiek, economisch en militair geldt dat de EU en de VS samen sterker staan in de wereld. Het kabinet zet zich daarom in voor een constructieve samenwerking met de Amerikaanse regering, zowel bilateraal als binnen EU-verband.

Vraag 3

Hoe ziet u in dit verband de ogenschijnlijke handreiking van de Amerikaanse president Trump aan de Russische president Poetin van de afgelopen weken?

Antwoord 3

Sinds het begin van de grootschalige Russische invasie in 2022 is de Verenigde Staten een cruciale partner voor Oekraïne. De nieuwe Amerikaanse regering zet in op een spoedig einde aan de gevechten. President Trump heeft aangegeven te willen sturen op een overeenkomst en voorziet daarbij een rol als bemiddelaar. Naar mening van het kabinet is Amerikaanse betrokkenheid bij een duurzame vredesovereenkomst essentieel, naast betrokkenheid van Europa. Amerikaanse betrokkenheid vereist dat Europa de bereidheid toont veel meer verantwoordelijkheid te nemen en significante investeringen te doen in eigen veiligheid, defensie en weerbaarheid. Het kabinet zal samen met andere Europese bondgenoten blijven uitdragen dat onze belangen gemeenschappelijk zijn en dat Amerikaanse steun voor Oekraïense en Europese veiligheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Tegelijkertijd draagt het kabinet uit dat Rusland de agressor is in deze oorlog, en Oekraïne het slachtoffer van die agressie. Het kabinet zet in op rechtvaardige en duurzame vrede waarbij Oekraïne onderhandelt op basis van een positie van kracht. Daarbij is de boodschap van Nederland richting de Verenigde Staten en andere internationale partners om koers te houden ten aanzien van Oekraïne, en in te blijven zetten op vrede door kracht in plaats van oorlog door zwakte.

Vraag 4

Hoe ziet u in dit verband de ogenschijnlijke bedreigingen van de Verenigde Staten omtrent een mogelijke Amerikaanse terugtrekking uit de NAVO?

Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 5.

Vraag 5

Hoe ziet u in dit verband de veranderde houding van de Amerikaanse president Trump jegens de veiligheidsinfrastructuur van Europa?

Antwoord 5

De nieuwe Amerikaanse regering heeft zijn toewijding aan de NAVO herbevestigd, onder meer tijdens de bijeenkomst van de NAVO-Ministers van Defensie op 13 februari 2025. De VS verwacht wel dat de Europese bondgenoten meer verantwoordelijkheid nemen voor de Europese veiligheid, en wijst in dat kader onder andere op de toezeggingen die zijn gedaan tijdens de NAVO Top van Wales in 2014. Gelet op deze duidelijke oproep en de huidige verslechterde Europese veiligheidssituatie, acht het kabinet het, zoals eerder gesteld, van groot belang dat Europese landen meer verantwoordelijk nemen voor hun veiligheid en defensie. Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat de VS een cruciale rol speelt binnen de huidige veiligheidsinfrastructuur van Europa, en acht het daarom belangrijk om de VS betrokken te houden. Amerikaanse steun voor Oekraïense en Europese veiligheid blijven onlosmakelijk met elkaar verbonden. De VS vindt daarbij in Europa 30 bondgenoten die economisch en militair met de VS samenwerken en dat zullen blijven doen.

Artikel 5 van het NAVO-verdrag staat. Het samen realiseren van een collectieve afschrikking en verdediging, zoals verankerd in artikel 5, is een prioriteit van dit kabinet. Het kabinet heeft daarom extra middelen beschikbaar gemaakt voor defensie en roept ook andere bondgenoten op te voldoen aan de NAVO-norm om 2% van het bruto binnenlands product te besteden aan defensie. Tegelijkertijd benadrukt de NAVO dat bondgenoten de komende jaren meer zullen moeten gaan uitgeven aan defensie om de collectieve afschrikking en verdediging op peil te houden. De verwachting is dat een besluit hierover zal voorliggen tijdens de NAVO-top in juni. Het kabinet zal

daarover voor de NAVO-top een standpunt innemen en uw Kamer hierover informeren.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het van groot belang is helderheid te hebben over de wijze waarop Nederland en de EU inspelen op de veranderende betrekkingen met de Verenigde Staten, en dat daarom een actuele, geïntegreerde, heldere en toekomstbestendige strategie met betrekking tot de Verenigde Staten nodig is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 7.

Vraag 7

Bent u bereid om een Amerikastrategie, naar voorbeeld van de al bestaande Chinastrategie en Ruslandstrategie, op te stellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het kabinet deelt de opvatting dat het belangrijk is om duidelijk te zijn over de Nederlandse inzet, zeker in het licht van de veranderde inzet van de nieuwe Amerikaanse regering. Tegelijkertijd is het kabinet niet voornemens een Amerikastrategie te schrijven. De VS is onze bondgenoot en partner en de inzet van het kabinet t.a.v. de trans-Atlantische relatie zoals eerder met uw Kamer gedeeld³ blijft onverminderd staan.

De Nederlandse inzet is gericht op de voorzetting van de goede betrekkingen tussen Nederland, de EU, en de VS, en waar mogelijk het versterken hiervan. Het is belangrijk om goede relaties aan te gaan met de nieuwe regering en de samenwerking op thema's van wederzijds belang voort te zetten, zowel in bilateraal als multilateraal verband. Dat is belangrijk voor onze veiligheid en welvaart. Het kabinet blijft zich inspannen voor een constructieve dialoog om onze standpunten over het voetlicht te brengen, ook over de zaken waar we het niet eens zijn. Dit is ook de inzet van het kabinet in Europees verband, waarbij het kabinet onderstreept dat het belangrijk is dat de EU eensgezind optrekt.

Zoals o.a. in antwoord op vraag 4 en 5 aangegeven, is duidelijk dat de veranderende geopolitieke verhoudingen, en daarin de veranderende Amerikaanse koers t.a.v. bijvoorbeeld Europese veiligheid, betekenis hebben voor Europa en Nederland. Het is evident dat deze dynamiek beleidswijzigingen van het kabinet kunnen vragen. Indien dit het geval is, zal het kabinet uw Kamer daarover informeren.

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2976